

» » » RECENZJE » » »
Dominik Tyrawa

„Administracja publiczna wobec procesu globalizacji”

*Recenzja monografii, red. M. Rudnicki, M. Jabłoński,
Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2011, ss. 215.*

Monografia „Administracja publiczna wobec procesu globalizacji”, wydana pod redakcją naukową Macieja Rudnickiego i Macieja Jabłońskiego, przez Wydawnictwo C.H. Beck, w ramach serii wykłady specjalizacyjne, w Warszawie (2011 r.) jest bardzo interesującym opracowaniem dotyczącym powiązań prawa międzynarodowego i prawa administracyjnego, a jako płaszczyznę problemową wskazano funkcjonowanie administracji publicznej.

W skład recenzowanego opracowania wchodzi dziesięć artykułów naukowych, których przewodnim tematem jest globalizacja i działanie administracji publicznej. Opracowanie poprzedzone jest wykazem skrótów, wykazem poleconej literatury (literatura obejmuje przywołane w opracowaniu prace zbiorowe i artykuły) oraz krótkim, jednostro- nicowym wstępem. Na końcu opracowania umieszczono bardzo pomocny indeks rzeczowy, dzięki któremu w sposób szybki można zapoznać się hasłowo z podejmowanymi w monografii problemami, a zarazem wyszu- kać fragmenty, które odnoszą się do interesu- jących nas problemów.

Charakter poszczególnych opracowań jest wybitnie specjalistyczny, co w sposób zdecydowany podnosi atrakcyjność opaco- wania. Pierwszym w kolejności jest rozdział zatytułowany „Prawne aspekty zadań jed- nostek dozoru technicznego w zapewnieniu bezpieczeństwa eksploatacji urządzeń tech- nicznych w dobie globalizacji rynku usług przemysłowych”, współautorstwa prof. KUL dra hab. Macieja Rudnickiego oraz dra Rafa- ła Szczepaniaka (UAM). W rozdziale tym au- torzy w sposób bardzo szczegółowy, w oparciu o aktualny stan prawny, poglądy doktryny i orzecznictwo dokonują oceny jednostek do- zoru technicznego, ze szczególnym uwzględ- nieniem działania tychże w kontekście dosto- sowywania polskiego porządku prawnego do prawa unijnego.

Rozdział drugi recenzowanej monografii, zatytułowany „Wpływ procesu globalizacji na wzajemne relacje administracji publicznej i obywateli w Polsce oraz w Unii Europejskiej”, autorstwa dra Macieja Jabłońskiego (UKSW) przywołuje niezwykle istotny problem relacji obywatela i administracji publicznej, w dobie globalnego prawa administracyjnego i globa-

lizacji. Ważnym problemem jest także sprawność działania takiej administracji.

Kolejny, trzeci rozdział autorstwa dr Kamili Sobieraj (KUL), zatytułowany „Dostosowanie zadań kontrolnych Inspekcji Ochrony Środowiska do działalności Europejskiej Agencji Środowiska jako przykład globalizacji w prawie ochrony środowiska” jest przykładem ewolucji zadań i działania wskazanego podmiotu w zakresie zobowiązań prawnomiędzynarodowych państwa polskiego. Dodatkowo, za słuszne należy uznać wskazanie, iż ochrona środowiska jest obszarem, na którym w największym stopniu można dostrzec ideę i problematykę globalizacji.

Czwarty rozdział, autorstwa Łukasza Gorywody (Université Libre de Bruxelles), zatytułowany został „Instytucjonalne ramy akredytacji w Unii Europejskiej”. Autor w ramach swoich rozważań podejmuje problematykę eksterytorialności prawa oraz decyzji organów administracyjnych państw członkowskich, w tym przypadku Unii Europejskiej. Rozważania te zostały zawężone do tzw. nowego podejścia do harmonizacji technicznej i jego reform, a także szczegółowo omówione zostało pojęcie akredytacji w tym zakresie.

Dr Piotr Zacharczuk (KUL) jest autorem kolejnego, piątego rozdziału monografii, który zatytułowany został „Administracja publiczna wobec kwestii międzynarodowego przemieszczania odpadów”. Problematyka opracowania koncentruje się wokół kwestii przemieszczania odpadów jako problemu globalnego, a także wokół nadzoru i kontroli nad tym procesem, kwestii działań tranzytowych, wywozu i przywozu do, i z państw trzecich, tranzytu do tych i od tych państw, a także kwestii postępowania i organów właściwych

w tym zakresie. Rozważania zakończone zostały postulatami prowadzenia daleko idącego informowania o zagrożeniach związanych z przemieszczaniem tych odpadów.

Szósty rozdział monografii zatytułowany został „Świadczenie usług elektronicznej administracji dla przedsiębiorców w dobie globalizacji”, a jego autorem jest dr Małgorzata Ganczar (KUL). Głównym problemem opracowania jest problematyka elektronicznej administracji publicznej, jej podstaw prawnych oraz usługi elektronicznej (w tym usługi elektronicznej administracji dla przedsiębiorców). Problematyka elektronicznej administracji publicznej, czyli odejścia od cywilizacji papieru bez wątpienia jest przejawem globalizacji, gdyż osoba zainteresowana może przebywać w każdym miejscu na świecie, a kontakt z urzędem (administracją) odbywać może się poprzez instrumenty teleinformatyczne.

Siódmy rozdział, którego autorem jest dr Anna Haładyj (KUL) zatytułowany został „Szersze zastosowanie technologii informatycznych jako przykład globalizacji w prawie ochrony środowiska”. Rozważania tego rozdziału skoncentrowane zostały na normach ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i instrumentach z zakresu technologii informatycznych w niej zawartych. Autorska w sposób bardzo zdecydowany wskazała pozytywne związane z takim przetwarzaniem informacji o środowisku, w szczególności zakresie dostępności zgromadzonych informacji.

Piotr Kruk (brak afiliacji) jest autorem kolejnego rozdziału recenzowanej monogra-

fii, zatytułowanego „Ochrona danych osobowych w ustawie z 9.6.2006 roku o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym”. Rozważania wskazanego autora koncentrują się w ramach dwóch płaszczyzn problemowych, problemu pierwszego, to jest ochrony danych osobowych (jako problemu globalnego) oraz problemu drugiego, to jest wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 czerwca 2009 r. (autor nie podaje sygnatury), którym to zakwestionowano znaczącą część przepisów wskazanej powyżej ustawy i przepisów wykonawczych odnoszących się do ochrony danych osobowych. W dalszej części autor wskazuje powstałe problemy praktyczne związane z uchynieniem części przepisów, jak i próbami ich zastąpienia, w ramach kolejnych nowelizacji wskazanego powyżej aktu.

Rozdział dziewiąty monografii zatytułowany został „Rola samorządu wobec dezintegracji miasta”, a jego autorem jest dr Wojciech Wytrązek (KUL). Problem dezintegracji przedstawiony został na tle globalizacji, jak i problemów szczególnych w tym zakresie (rewitalizacja, budowa społeczeństwa obywatelskiego przez samorząd czy też problematyka współdziałania samorządu z organizacjami pozarządowymi). Rozważania z tego zakresu autor oparł o konkretne przykłady.

Ostatni rozdział monografii (rozdział dziesiąty) autorstwa dr Magdaleny Kisały (KUL) zatytułowany został „Wpływ koncepcji zarządzania administracją publiczną na funkcjonowanie samorządu terytorialnego w Polsce”. Autorka swoje rozważania skoncentrowała na współczesnych metodach zarządzania, wykorzystywanych w funkcjonowaniu administracji publicznej. Te metody to: *New Public Management*, *Public Governance*, *Good Governance*, *Multi-level Governance* oraz Zarządzanie etyczne. Każda z tych metod skonfrontowana została z obowiązującymi przepisami samorządowymi.

Publikacja bez wątpienia prezentuje wysoki poziom merytoryczny. Dotyka ważnego, aczkolwiek nie poruszanego w większym stopniu w doktrynie¹, tematu funkcjonowania administracji publicznej w dobie globalizacji. Temat ten jest tematem nowym, nie opracowanym w wystarczającym stopniu, co powoduje iż recenzowane opracowanie jest ważnym i istotnym wkładem do poglądów doktryny, jak i może być impulsem dalszych, bardziej szczegółowych badań w tym zakresie.

Obok wskazanych powyżej pozytywów publikacji, należy jednak zwrócić uwagę na pewne niedociągnięcia w tym opracowaniu.

¹ We wskazanym zakresie można wskazać np. prace zbiorowe: *Administracja publiczna w procesie dostosowywania państwa do Unii Europejskiej*, red. T. Mołdawa, K.A. Wojtaszczyk, M. Małecki, Warszawa 2003, *Europeizacja polskiego prawa administracyjnego*, red. Z. Janku, Z. Leoński, M. Szewczyk, M. Waligórski, K. Wojtczak, Kolonia Limited 2005, *Administracja i polityka. Europejska administracja publiczna*, red. R. Wiszniowski, Wrocław 2005, *Europeizacja administracji publicznej, zbiór studiów*, red. I. Lipowicz, Warszawa 2008, oraz opracowania: M. Jaśkowska, *Europeizacja prawa administracyjnego*, Państwo i Prawo 1999, nr 11, S. Biernat, *Europejskie prawo administracyjne i europeizacja krajowego prawa administracyjnego (zarys problematyki)*, Studia Prawno-Europejskie, t. VI, red. M. Seweryński, Z. Hajno, Łódź 2002, M. Woźniak, *Miejsce i stosowanie umów międzynarodowych w polskim prawie administracyjnym*, Toruń 2005, J. Człowiekowska, *Prawo międzynarodowe jako źródło prawa administracyjnego*, [w:] *Źródła prawa administracyjnego. Konferencja z okazji 100 rocznicy urodzin profesora Jerzego Stefana Langroda, Uniwersytet Jagielloński – 23 kwietnia 2004 r.*, red. J. Zimmermann, P. Dobosz, Zakamycze 2005, M. Zieliński, *O pojęciu międzynarodowego prawa administracyjnego*, Państwo i Prawo 2008, nr 9, G. Krawiec, *Europejskie prawo administracyjne*, Warszawa 2009, M. Zieliński, *Pojęcie i zasady globalnego prawa administracyjnego*, [w:] *Prawo międzynarodowe i wspólnotowe wobec wyzwań współczesnego świata*, red. E. Dynia, Rzeszów 2009.

Zarzut pierwszy to pewne nieściśle odwzorowanie tytułu opracowania do zawartych w nim treści. Tytuł monografii sugeruje szersze *spectrum* problemowe, niż opracowanie. Należy zwrócić uwagę, iż Redaktorzy dokonali wprowadzenia we wstępie ograniczenia rozważań do problematyki Unii Europejskiej, ale takie ograniczenie rodzi pewne problemy. Po pierwsze, skoro ograniczono rozważania do wpływu Unii Europejskiej (i wszelkich związanych z tym problemów) to opracowanie winno mieć w nazwie zamiast słowa „globalizacja”, jej szczególną formę, czyli europeizację. Po drugie skoro rozważania mają koncentrować się na wpływie Unii Europejskiej, to problematyczne wydaje się umiejscowienie w tym opracowaniu rozdziałów autorstwa Piotra Kruka (ochrona danych osobowych jest istotnym problemem w sytuacji globalizacji, ale artykuł koncentruje się na instytucji *stricte* prawa wewnętrznego, czy to administracyjnego czy konstytucyjnego), czy rozdziałów autorstwa Wojciecha Wytrązka i Magdaleny Kisały (w tym przypadku oba te opracowania trudno zaszufladkować pod nazwą Unia Europejska czy europeizacja, pasują bardziej do globalizacji właśnie). W związku z tym albo wstęp powinien być inaczej sformułowany (rozszerzenie rozważań o globalizację), albo tytuł, gdyż czytelnik sugerujący się tylko tytułem, a następnie wstępem może czuć się niezręcznie i ma prawo oczekiwać czegoś innego. Pewnym, wydaje się najwłaściwszym wyjściem byłoby rozbudowanie wstępu, szczególnie że także inne artykuły problemowo dotyczą innych problemów globalnych, a nie tylko Unii Europejskiej.

Drugi zarzut, który można postawić recenzowanemu opracowaniu, to brak w ra-

mach rozdziałów tekstów, które traktowałyby problem globalizacji w kategoriach wstępnych (wprowadzających), czyli byłoby dobrym wprowadzeniem do rozważań szczególnych. Można to zrozumieć, gdyż monografia ukazała się w ramach serii „Wykłady specjalistyczne”, niemniej czytelnik tego opracowania może odczuwać pewną lukę w tym zakresie. Pewnym, niwelującym to niedopatrzenie rozwiązaniem jest oparcie się na pewnych fragmentach monografii, szczególnie autorstwa Macieja Jabłońskiego (s. 23-24, s. 31-38 i s. 41-42), Łukasza Gorywody (s. 65-68) czy Wojciecha Wytrązka (s. 173-175 i s. 190-191), niemniej brak jednego czy większej ilości rozdziałów o charakterze wprowadzającym, przy bardzo krótkim wstępie, należy wskazać mankament opracowania.

Trzeci zarzut, w tym przypadku z pewnością wynikający z ograniczeń wydawniczych, to zbyt mała objętość opracowania, zarówno ilościowa (tylko dziesięć artykułów), jak i problemowa (rozważania tylko z zakresu publicznego prawa gospodarczego, prawa materialnego administracyjnego, prawa ochrony środowiska, prawa nowych technologii, prawa danych osobowych i prawa samorządu terytorialnego). Po dogłębnym przeanalizowaniu treści opracowania pozostaje niedosyt, iż rozdziałów jest tylko tyle i że brak problemów szczególnych z innych podsystemów prawa (np. prawo farmaceutyczne, postępowanie administracyjne, prawo lotnicze, problematyka działania polskiej administracji publicznej jako administracji globalnej czy też problemy administracji międzynarodowej i administracyjnego prawa globalnego, międzynarodowego, regionalnego czy lokalnego).

Zarzut czwarty, to pewne niedociągnięcia o charakterze technicznym pozostające (najprawdopodobniej) poza Redaktorami, a wynikające z przyjętego formatu wydawniczego. W tym zakresie brak wskazania stopnia czy tytułu w przypadku Łukasza Gorywody i Piotra Kruka, jak i w przypadku tego drugiego autora, jego afiliacji.

Podsumowując, monografia „Administracja publiczna wobec procesu globalizacji” jest bardzo interesującym zbiorem dziesięciu artykułów, które problemowo wpisują się w kwestie globalizacji i europeizacji administracji publicznej. Zrecenzowana pozycja jest istotnym wkładem do doktryny prawa administracyjnego i zapewnia pewną istniejącą lukę

wydawniczą w tym zakresie. Globalizacja jest nowym tematem badawczym, który w znacznym stopniu wywiera i będzie wywierał wpływ na funkcjonowanie poszczególnych organów i instytucji w strukturze państwa (w tym administracji publicznej), jak i jednostek (obywateli). Pewne wskazane w recenzji niedociągnięcia nie obniżają wysokiej oceny całego opracowania, jak i poszczególnych artykułów, prezentujących wysoki poziom merytoryczny.

Cieszyć powinno także, iż w ramach opracowania reprezentowanych jest więcej niż jeden ośrodek naukowy, co sugeruje nową płaszczyznę wymiany doświadczeń w tym zakresie.

NOTA O AUTORZE

dr Dominik Tyrawa, asystent w Katedrze Prawa Międzynarodowego, Wydział Zamiejscowy Prawa i Nauk o Gospodarce w Stalowej Woli Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, główne zainteresowania badawcze: prawo konstytucyjne i prawa administracyjne, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu prawa międzynarodowego na te systemy prawa